

Dosarul nr. 1ra-1658/2021
1-13027045-01-1ra-19072021

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 mai 2021, în cauza penală privindu-l pe

Petrișin Vitalie XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în raionul XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1.** 03.12.2013 – 10.09.2018 (prima instanță);
- 2.** 16.10.2018 – 12.05.2021 (instanța de apel);
- 3.** 19.07.2021 – 15.02.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 10 septembrie 2018, Petrișin Vitalie a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 247 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că prin rechizitoriu Petrișin Vitalie a fost învinuit în faptul, că în perioada de timp cuprinsă de la 09.07.2013 până la 17.07.2013, activând în calitate de administrator al societății comerciale SRL „Sitaxtrad”, ce desfășoară activitate de întreprinzător în mun. Bălți, str. XXXXX, cu genul de activitate de bază - traducerea documentelor oficiale, aflând despre faptul că în aceeași clădire își desfășoară activitatea biroul de traduceri al SRL „Maxilegno-Plus”, în care activează în calitate de traducător numita Epure E., considerând că prin acțiunile ultimei sunt cauzate prejudicii întreprinderii administrate de către el, a adresat mai multe petiții în adresa Centrului Național Anticorupție referitor la desfășurarea ilicită a activității de translator prin admiterea falsificării traducerilor ce urmează a fi autentificate de către notari, la Ministerul Justiției referitor la încălcarea normelor de obținere a licenței de desfășurare a activității de translator și întocmirea traducerilor necorespunzătoare a actelor, la I.S., „Poșta Moldovei” referitor la încălcarea relațiilor patrimoniale de arendă prin transmiterea lui în subarendă contrar clauzelor contractuale, creând o situație pe care partea vătămată Epure E. a perceput-o ca o amenințare directă în adresa sa, ce ar atrage

după sine, drept consecință, încetarea activității sale profesionale, urmând scopul obținerii unui profit ilegal suplimentar, a constrâns-o pe cet. Epure E. de a încheia o tranzacție, obiectul căreia constituia transmiterea ultimului a sumei de bani în valoare de 3000 euro și încheierea unei tranzacții de împăcare prin care ultimul își asuma obligația de a nu depune cereri cu conținut analogic în organele de resort, percepută de partea vătămată ca o amenințare directă cu răspândirea informațiilor care ar cauza prejudicii activității sale profesionale, prin ce a cauzat daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege a cet. Epure E., în lipsa elementelor de șantaj.

Continuându-și acțiunile sale criminale, la data de 17.07.2013, în perioada de timp cuprinsă între orele 16.06-17.40, în mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare 60, a primit banii solicitați, ce nu i se cuvin, fiind reținut în flagrant și eliberându-i părții vătămate tranzacția de împăcare oformată în formă scrisă.

Astfel, prin rechizitoriu Petrișin Vitalie a fost învinuit că a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 247 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: ”constrângerea de a încheia o tranzacție însoțită de amenințări cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei, în lipsa semnelor de șantaj”

2. Sentința instanței de fond a fost contestată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Gagiu Leonid, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Petrișin Vitalie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 247 alin. (1) Cod penal, iar potrivit art. 60 Cod penal, procesul penal intentat în privința lui Petrișin Vitalie să fie încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, cu liberarea acestuia de răspundere penală.

Acuzarea, în susținerea solicitărilor sale, a notat că:

- prima instanță greșit a pronunțat o sentință de achitare în privința lui Petrișin Vitalie, dând o apreciere greșită probelor administrate la dosar, or, partea acuzării a prezentat probe pertinente, admisibile și concludente, care dovedesc vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 247 alin.(1) Cod penal;

- de către instanța de fond au fost încălcate dispozițiile art. 338 Cod procedură penală;

- din actul de învinuire înaintat lui Petrișin Vitalie nu este explicită expresia „Amenințare cu răspândirea unor informații, care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei”, fiindcă, despre existența unor presupuse ilegalități cunoașteau: Efrim Oleg, Ministrul Justiției al Republicii Moldova; conducerea Centrului Național Anticorupție, Direcția Generală Teritorială Nord; Filip Pavel, Ministrul Tehnologiei Informației și Comunicației al Republicii Moldova;

- deși prima instanță a menționat că între Petrișin Vitalie și partea vătămată Epure Elena persistă relații civile, însă din declarațiile părții vătămate Epure Elena rezultă că „tranzacția de împăcare dintre Petrișin Vitalie și Epure Elena a fost încheiată la sediul „Băncii de economii”, fapt probat prin declarațiile martorilor Epure Denis și Petrișin Aglaia, adică tranzacția de împăcare a fost încheiată în sediul organului de stat și inculpatul, în acțiunile sale, la încheierea tranzacției de împăcare, nu a folosit careva metode de acordare a influenței stipulate la art. 247 al.(1) Cod penal.

Tranzacția este reglementată de prevederile art. 1331 Cod civil, însă partea vătămată nu a înaintat nici o cerere de chemare în judecată pentru a declara nulă tranzacția încheiată cu Petrișin Vitalie în ordinea procedurii civile;

- vinovăția lui Petrișin Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 247 alin. (1) Cod penal se dovedește prin probele acumulate și legal administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în faza judecării cauzei penale în instanța de judecată, și anume: declarațiile părții vătămate Epure Elena; declarațiile martorului Epure Denis; ordonanța cu privire la începerea urmăririi penale 17.07.2013; plîngerea cet. Epure Elena; ordonanță de ridicare din 17.07.2013; procesele-verbale de ridicare din 17.07.2013, 18.07.2013; tranzacția de împăcare din 17.07.2013; ordonanța privind relevanța probelor pentru cauza penală din 18.07.2013; ordonanța de ridicare din 17.07.2013; procesul-verbal de ridicare din 17.07.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.07.2013; ordonanța privind predarea corpurilor delictive din 19.07.2013; demersul privind declararea legală a acțiunii de urmărire penală și anume efectuarea percheziției și încheierea Judecătorului Guțu Andrei din 18.07.2013; ordonanța de recunoaștere și anexarea a corpurilor delictive din 18.07.2013; procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013; ordonanța de efectuare a percheziției din 17.06.2013; procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013; procesul-verbal de examinare a înregistrării video din 28.10.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 11.07.2013; ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 19.07.2013; stenograma; procesul-verbal de ridicare din 30.10.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 30.10.2013; procesul-verbal de examinare a înregistrării video 30.10.2013; ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive; procesul-verbal de audiere a părții vătămate 17.07.2013 și procesul - verbal de audiere suplimentară din 8.07.2013; procesul-verbal de audiere a martorului Epure Denis; procesul-verbal de confruntare 24.07.2015;

- din declarațiile părții vătămate Epure Elena și a martorului Epure Denis rezultă că propunerea încheierii tranzacției a venit din partea lui Petrișin Vitalie și a fost încheiată sub influența ultimului, prin constrângere și amenințare de a răspândi informații ce i-ar cauza daune considerabile intereselor sale legitime, voința sa fiind manifestată nu urmare a propriei hotărâri însă fiind influențată, în rezultatul unei constrângeri, acțiuni manifestate prin depunerea plîngerilor în diferite organe de resort și întreprinderea tuturor măsurilor în vederea stopării activității desfășurate de către Epure Elena, amenințarea percepută drept reală care în final putea să se finalizeze cu sistarea activității sale, suportarea unor pierderi materiale cât și defaimarea reputației profesionale;

- prima instanță eronat a constatat că încheierea tranzacției nu a fost realizată în prezența unei constrângeri ci a unui acord bilateral benevol, necondiționat de alți factori;

- potrivit materialelor cauzei penale și probelor legal administrate s-a confirmat că încheierea unei tranzacții care comportă condiții ce nu convin victimei Epure Elena, în partea transmiterii sumei de 3000 euro numitului Petrișin Vitalie pentru ca cel din urmă să nu depună careva plîngeri în organele de resort și să înceteze tot felul de acțiuni în privința ultimei ce iar cauza careva prejudicii materiale și morale, precum

și faptul că cel din urmă se consideră prejudiciat prin activitatea părții vătămate Epure Elena, iar acțiunile ultimei au un impact negativ asupra activității ultimului în cadrul biroului de traduceri condus;

- instanța de fond nu a acceptat și a constatat lipsa semnului secundar al laturii obiective, și anume, amenințarea cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei, prin ce a ignorat plângerea părții vătămate Epure Elena din 17.07.2013 (f.d.10, Vol. I), din conținutul căreia rezultă că cea din urmă a sesizat organul de urmărire penală despre amenințarea lui Petrișin Vitalie cu răspândirea informației în privința sa și a întreprinderii în care activează cea din urmă. Constrângerea însoțită de amenințare cu răspândirea informației se probează inclusiv prin tranzacția de împăcare din 15.07.2013 oferită părții vătămate Epure Elena, prin conținutul procesului verbal de reproducere a înregistrărilor audio din 25.09.2013 și stenogramele anexe la el conform cărora se atestă că în discuția purtată de către Epure Elena și Maxian Radu la 15.09.2013 rezultă că Petrișin Vitalie e predispus să înainteze acțiuni pe despăgubire pe un presupus fapt de cauzare de prejudicii, iar neînaintarea lor poate fi stopată doar prin încheierea tranzacției, precum și discuția purtată între partea vătămată Epure Elena și Petrișin Vitalie;

- este inacceptabilă concluzia instanței de fond precum că în raporturile dintre Epure Elena și Petrișin Vitalie sunt prezente relații civile, și acceptarea revendicării înaintate de către Petrișin Vitalie în lipsa căruiva dol sau viciu în condițiile în care se constată prezența faptei prejudiciabile (constrângerea), legătura de cauzalitate și urmările prejudiciabile inclusiv și semnul secundar al laturii obiective (amenințarea cu răspândirea informației ce ar cauza daune considerabile intereselor și drepturilor ocrotite de lege a persoanei);

- instanța de fond, la adoptarea sentinței, eronat a aplicat norma de drept și anume art. 389 Cod procedură penală, întrucât, în dispozitiv, urma a dispune condamnarea sau achitarea persoanei și nicidecum că persoana urmează a fi achitată (conform textului sentinței), ceea ce denotă faptul adoptării unei hotărâri judecătorești neprevăzută de legea procesual penală;

- prima instanță, la adoptarea sentinței, în dispozitiv, a dispus condamnarea sau achitarea persoanei și nicidecum că persoana urmează a fi achitată (conform textului sentinței), ceea ce denotă faptul adoptării unei hotărâri judecătorești neprevăzute de legea procesual-penală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 mai 2021 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței atacate.

Instanța de apel, în motivarea soluției adoptate, a reiterat că în urma evaluării integrale a probelor cercetate, a ajuns la concluzia, că instanța de fond, judecând cauza penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar a tuturor probelor în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, just ajungând la concluzia că Petrișin Vitalie necesită a fi achitat în baza art. 247 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Cu referire la apelul declarat de către procuror, instanța de apel a notat că poartă

un caracter declarativ, și, în mare parte, indică declarațiile părții vătămate, a martorilor audiați și descrierea probelor acuzării, care, de altfel, nu demonstrează vina inculpatului în faptele incriminate, totodată apelul nu conține careva argumente întemeiate, afirmațiile expuse în apel fiind contradictorii circumstanțelor stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei.

Cu toate că acuzarea, în sprijinul învinuirii, a invocat două tranzacții de împăcare între Petrișin Vitalie și Epure Elena, din 15.07.2013 și din 17.07.2013 (f.d.18, 36, Vol. I), instanța de apel a enunțat că din declarațiile părții vătămate Epure Elena, date în cadrul ședințelor judiciare, rezultă că a fost impusă să semneze tranzacția de împăcare cu Petrișin Vitalie și că dacă nu semna avea să-i pună piedici în activitatea ei prin faptul că depunea plângeri, totodată, din aceleași declarații reiese că ultima voia să-și deschidă afacerea ei, că acordul a fost etapa finală și contractul a fost semnat doar din motivul ca să aibă dovadă că este constrânsă la încheierea tranzacției, conținutul n-a aranjat-o, a semnat contractul cu cele 3000 euro ca s-o lase în pace și să nu mai scrie cereri, dacă nu avea să încheie acest contract nu știa la ce să se aștepte de la el, nu avea să aibă posibilitate să activeze în continuare, că a semnat tranzacția ca să aibă dovezi că Petrișin Vitalie voia tranzacția dată, ultimul nu răspândea informații reale, dar el le insinua, inventa, ea nu a vrut să încheie acest contract, dar el tot insinua și ea s-a adresat la poliție, nu are careva pretenții față de inculpatul Petrișin Vitalie. Or, chiar dacă s-a invocat de către acuzare că inculpatul a constrâns partea vătămată la încheierea tranzacției de împăcare din 17.07.2013, din conținutul tranzacției încheiate rezultă cert, că părțile au ajuns la înțelegerea de a soluționa pe cale amiabilă situația creată între ei, totodată părțile își manifestă acordul de voință liber nevicat la încheierea tranzacției prin semnarea acestea.

Faptul că anterior și la momentul încheierii tranzacției între părți deja erau adresate din partea lui Petrișin Vitalie numeroase plângeri la diferite organe, printre care Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, ÎS „Poșta Moldovei”, cu solicitarea luării măsurilor cu Epure Elena, precum și adresarea părții vătămate, până la încheierea tranzacției din 17.07.2013 organului de poliție, solicitând prin cererea depusă la 17.07.2013 atragerea la răspundere penală a lui Petrișin Vitalie, care o constrânge la încheierea tranzacției, prin amenințarea cu răspândirea informațiilor despre ea și firmei sale și cere 3000 euro, a ridicat semne de întrebare instanței de apel cu privire la invocarea constrângerii părții vătămate la încheierea tranzacției numite, mai ales că partea vătămată a avut opțiunea de a nu încheia această tranzacție, pe care totuși a semnat-o. Anume că rezultă din declarațiile părții vătămate că s-a adresat la poliție anterior încheierii tranzacției, ca să aibă dovada că este impusă să încheie tranzacția de împăcare, cu toate că ultima avea opțiunea să refuze încheierea tranzacției.

Totodată, instanța de apel a menționat că din stenogramele la procesele-verbale de reproducere a înregistrărilor audio dintre partea vătămată Epure Elena și Maxian Radu din 15.07.2013, 16.07.2013 se constată, că din discuțiile înregistrate, care de altfel sunt purtate până la pornirea urmăririi penale pe caz, Epure Elena a inițiat și a dorit încheierea tranzacției vizate, a solicitat și dispunerea achitării banilor în rate, cunoscând despre depunerea plângerilor din partea lui Petrișin Vitalie, pe când Petrișin Vitalie nu amenință cu răspândirea informațiilor, anume că comunică despre

prezența plângerilor adresate, despre care, de altfel, Epure Elena cunoaște și întreabă care sunt garanțiile că Petrișin Vitalie va opri plângerile.

În aspectul dat, instanța de apel a stabilit că nu s-a constatat că Petrișin Vitalie a impus în careva mod pe Epure Elena la încheierea tranzacției, actele întreprinse de Petrișin Vitalie privind luarea măsurilor cu Elena Epure fiind întreprinse cu mult timp până la încheierea tranzacției și erau orientate spre restabilirea drepturilor sale, și nu la încheierea tranzacției de împăcare în cauză, discuțiile fiind inițiate anume de Epure Elena, fapt ce se demonstrează și din discuțiile înregistrate atât între Epure Elena cu Maxian Radu, cât și între Epure Elena și Petrișin Vitalie, ultimul indicând, că Epure Elena să analizeze situația, da sau nu.

În sensul dat, Epure Elena a urmărit ca Petrișin Vitalie să retragă plângerile adresate anterior și să nu adreseze alte plângeri, totodată a ales să meargă la poliție și ca rezultat au fost derulate acțiunile procesuale efectuate pe caz, dar din care nu se denotă că Petrișin Vitalie a realizat latura obiectivă a infracțiunii incriminate, precum și vinovăția ultimului sub formă de intenție directă la comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a reiterat că despre plângerile adresate de Petrișin Vitalie în adresa diferitor organe se cunoștea anterior adresării lui Epure Elena, cunoscând inclusiv martorii pe caz, astfel că invocarea răspândirii informațiilor care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor părții vătămate, fără a fi specificate de altfel căror anume, este afirmativă și nu s-a confirmat. Din declarațiile martorilor audiați Maxiam Radu, Epure Denis, Bețișor Ecaterina, Petrișin Aglaia se constată, că despre adresarea plângerilor la diferite organe de către Petrișin Vitalie cu privire la luarea măsurilor referitor la activitatea lui Epure Elena cunoșteau toți, inclusiv partea vătămată.

Plângerile expediate de Petrișin Vitalie privind luarea măsurilor în privința lui Epure Elena au fost anexate la materialele cauzei și au fost cercetate în cadrul ședințelor judiciare, aceste plângeri fiind înaintate: la Centrul Național Anticorupție la data de 15.06.2013 privind depistarea a patru acte contrafăcute și false realizate de către Epure Elena, la Ministerul Justiției la data de 13.06.2013 referitor la examinarea încălcărilor admise de Epure Elena privind falsificarea a 4 traduceri, cu aplicarea măsurilor legale, în adresa ÎS „Poșta Moldovei” referitor la încheierea contractului de locațiune, astfel că despre plângerile adresate de inculpat diferitor organe era cunoscut și de fapt prin înaintarea acestor plângeri Petrișin Vitalie a solicitat luarea măsurilor referitor la fapte ce vizau activitatea Biroului de Traduceri SRL „SINTAXTRAD”.

În viziunea instanței de apel, acțiunea din partea lui Petrișin Vitalie cu plângerile vizate nici de cum nu poate fi considerată ca amenințare cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile intereselor lui Epure Elena, și respectiv, nu poate fi considerat că Epure Elena a fost constrânsă la încheierea tranzacției din 17.07.2013 prin modalitatea de amenințare cu răspândirea unor informații despre Epure Elena, mai ales că chestiunea referitor la încheierea tranzacției a apărut după adresarea plângerilor din partea lui Petrișin Vitalie, după cum rezultă din declarațiile atât a inculpatului, cât și a părții vătămate, care a declarat clar, că referitor la tranzacția de împăcare s-a discutat după depunerea plângerilor de către Petrișin Vitalie, precum și confirmate prin declarațiile martorilor audiați, prin

stenogramele înregistrărilor audio.

Mai mult, instanța de apel a notat că anume din partea lui Petrișin Vitalie au fost întocmite cereri în adresa Ministrului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM, ÎS „Poșta Moldovei”, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției RM de revocare a plângerilor adresate anterior, cu indicarea că cu Epure Elena s-a ajuns la soluționarea amiabilă a problemelor existente despre care s-a comunicat anterior, realizându-se împăcarea și atenuarea situației existente, fiindu-i restabilită imaginea și interesele legale, cu informarea că nu are pretenții de orice gen față de Epure Elena și nu dorește declanșarea unei proceduri și emiterea a careva acte ca rezultat al plângerii anterioare (f.d.46-51, Vol. I).

Nu e clar din învinuirea înaintată, în opinia instanței de apel, nici care e prejudiciul considerabil invocat de acuzare, în aspectul dat nefiind specificate care drepturi și interese au fost prejudiciate și gradul lezării.

Cu referire la invocarea de către apărarea inculpatului privind nulitatea și inadmisibilitatea probelor și încălcarea drepturilor inculpatului, instanța de apel a menționat, că pe caz nu au fost contestate legalitatea la careva acte și acțiuni procesuale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, or, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu au fost înaintate obiecții asupra actelor menționate. După cum rezultă din actele cauzei, anume că audierea lui Petrișin Vitalie a avut loc în limba pe care o posedă acesta, actele procesuale importante ce țin de aducerea bănuirii și învinuirii, a rechizitoriului au fost întocmite în limba pe care Petrișin Vitalie o cunoaște.

4. Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, se solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei penale, din următoarele considerente:

- atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetării judecătorești în instanțele de fond, a fost dovedită vinovăția lui Petrișin Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 247 alin. (1) Cod penal, și anume prin: declarațiile părții vătămate Elena Epure din cadrul urmăririi penale și instanța de fond; declarațiile martorului Denis Epure, plângerea depusă de Epure Elena din 17.07.2013 (f.d. 10, Vol. I), procesele-verbale de ridicare din 17-18.07.2013 a tranzacțiilor de împăcare din 15.07.2013, 17.07.2013 (f.d. 16-17, Vol. I), tranzacția de împăcare din 15.07.2013 între Petrișin Vitalie și Epure Elena (f.d. 18, Vol. I), certificatul de înregistrarea SRE ”Maxilegno-Plus” (f.d. 19, Vol. I), adeverința nr.AA 356337 privind fabricarea ștampilei pentru Epure Elena traducător (f.d.20, Vol. I), autorizația MJ RM nr.301 din 28.07.2011 eliberată lui Epure Elena, precum că este autorizat în calitate de traducător pentru limba franceză, engleză (f.d.21, Vol. I), autorizația MJ RM nr.332 din 31.01.2012 eliberată lui Epure Elena, precum că este autorizat în calitate de traducător pentru limba rusă (f.d.22, Vol. I), tranzacția de împăcare din 17.07.2013 între Petrișin Vitalie și Epure Elena (f.d.36, Vol. I), plângerile depuse de Petrișin Vitalie adresate Ministrului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor al RM, ÎS „Poșta Moldovei”, CNA DGTTN, Ministrului Justiției RM (f.d.37-45, Vol. I), cererile depuse de Petrișin Vitalie adresate Ministrului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor al RM, ÎS

„Poșta Moldovei”, CNA DG TN, Ministrului Justiției RM (f.d.46-51, Vol.I), procesul-verbal privind marcarea bancnotelor din 17.07.2013 (f.d.56-58, Vol. I), procesul-verbal privind controlul transiterii banilor din 17.07.2013 și ordonanța privind legalitatea măsurii speciale de investigații (f.d.59, 60, Vol. I), ordonanța privind relevanța probelor pentru cauza penală din 18.07.2013, procesul-verbal de ridicare din 17.07.2013 a banilor de la Radu Maxian (f.d.63-64, Vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.07.2013 (f.d.65, Vol. I), ordonanța de recunoaștere și de anexare a copurilor delictive la cauza penală (f.d.66, Vol. I), cererea depusă de Epure Elena către OUP din 18.07.2013 privind returnarea banilor (f.d.68, Vol. I), procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013 (f.d.96, 97-98, Vol. I), contractul de locațiune din 18.04.2012 (f.d.99-113, Vol. I), încheierea Judecătorei Bălți din 18.07.2013 privind declararea legală efectuarea percheziției corporale (f.d. 116, Vol. I), procesul-verbal de examinare a plîngerilor din 18.07.2013 (f.d. 117,118, Vol. I), procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013 a mijlocului de transport model Skoda și a oficiului (f.d. 121-122, 126, 131-132, Vol. I), plîngerea depusă de Petrișin Vitalie către Procuratura Anticorupție (f.d. 123-124, Vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 19.07.2013 (f.d. 125, 126, Vol. I), procesul-verbal de examinare a înregistrărilor video din 28.10.2013 (f.d.140-142, Vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.10.2013 (f.d. 143, Vol. I), procesul-verbal de vizionare a înregistrărilor de pe suport electronic din 02.10.2013 (f.d. 158, Vol. I), procesele-verbale de examinare a obiectelor din 02-03.10.2013 (f.d. 159, 161, Vol. I), ordonanța de ridicare din 25.09.2013 (f.d. 163, Vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 25.09.2013 (f.d. 165, Vol. I), procesul-verbal de reproducere a înregistrării audio din 25.09.2013 (f.d. 167, Vol. I), stenograma la procesul-verbal de reproducere a înregistrărilor audio de pe compact disc din 15.07.2013 (f.d. 168-169, Vol. I), stenograma la procesul-verbal de reproducere a înregistrării audio de pe compact disc din 16.07.2013 (f.d. 170, Vol. I), scrisoarea nr.01/p-183/13 din 11.07.2013 vice-ministrului MTIC RM Parfentiev D. adresată către SRL „Sintaxtrad” (f.d.4, Vol. II), scrisoarea nr.04/8091 din 02.09.2013 Vice-ministrului MJ RM Sîrbu S. adresată IP Bălți (f.d. 6, Vol. II), procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 30.10.2013 (f.d.22-23, Vol. II), procesul verbal de examinare a înregistrării video din 30.10.2013 (f.d.24, 25, Vol. II), procesul-verbal de corectare a erorilor materiale din 29.10.2013 (f.d.26, Vol. II), procesul-verbal de confruntare din 24.07.2013 între bănuitul Petrișin Vitalie și partea vătămată Epure Elena (f.d.58-60, Vol. II), procesul-verbal de confruntare din 25.07.2013 între bănuitul Petrișin Vitalie și martorul Epure Denis (f.d.61-62, Vol. II), declarațiile martorului Petrișin Aglaia (f.d. 133-136, Vol. III), declarațiile martorului Bețișor Ecaterina (f.d. 161-165, Vol. III);

- opinia instanțelor de fond, precum că tranzacția de împăcare din 17.07.2013 a fost soluționată și încheiată pe cale amiabilă și la „propunerea insistență”, a părții vătămate, și precum că, nu se constată careva acțiuni de constrângere din partea inculpatului la încheierea tranzacției de împăcare, este alogică și contrară bazei probante prezentate de partea acuzării. Or, din declarațiile părții vătămate Epure Elena și a martorului Epure Denis rezultă că propunerea încheierii tranzacției a venit din partea lui Petrișin Vitalie și a fost încheiată sub influența ultimului, prin constrângere și amenințare de a răspîndi informații ce iar cauza daune considerabile intereselor sale

legitime;

- potrivit materialelor cauzei penale, se atestă că Epure Elena a intrat în raporturi contractuale cu Petrișin Vitalie rezultat al unei constrângeri, fiind condiționată de comportamentul ilicit al ultimului, și anume, dorința ultimului de a sesiza diferite organe de resort iar pentru încetarea acțiunilor sale obținerea unui profit ilicit (ca fiind rezultatul prejudicierii sale conform textului tranzacției de împăcare din 17.07.2013), acțiuni ilegale cărora prin intermediul tranzacției de împăcare dorea să le acorde o formă legală;

- deși instanțele de fond nu au acceptat și au constatat lipsa semnului secundar al laturii obiective, și anume, amenințarea cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei, contravine plângerii părții vătămate Epure Elena din 17.07.2013 (f.d.10, Vol. I) din conținutul căreia rezultă, că cea din urmă a sesizat organul de urmărire penală despre amenințarea lui Petrișin Vitalie cu răspândirea informației în privința sa și a întreprinderii în care activează cea din urmă. O altă probă ce demonstrează că constrângerea este însoțită de amenințare cu răspândirea informației este proiectul tranzacția de împăcare din 15.07.2013 oferit părții vătămate Epure Elena din conținutul căreia reiese, că odată cu acceptarea încheierii ei Vitalie Petrișin se obligă să nu se adreseze cu cereri și plângeri împotriva cet. Epure Elena privind restabilirea drepturilor, intereselor și prejudiciilor cauzate, să renunța la toate plângerile deja depuse împotriva părții vătămate Elena Epure și să depună în acest sens cereri de renunțare, iar toate aceste în condițiile achitării de către Epure Elena a sumei de 3000 euro, sub pretext de restabilire a drepturilor și intereselor cauzale lui Petrișin Vitalie;

- declarațiile martorilor apărării Bețișor Ecaterina, Petrișin Emilia, urmează a fi apreciate critic, or, potrivit lor nu se atestă careva date obiective despre existența sau inexistența infracțiunii cercetate, nu atestă careva circumstanțe sau împrejurări ale comiterii ei, ci din contra, într-un mod vădit duc în eroare instanța, sustrăgând atenția de la obiectul fundamental al cercetării judecătorești și punând accentul pe propria persoană a inculpatului Petrișin Vitalie, activitatea ultimului desfășurată în cadrul societății și nici un moment asupra raporturilor pretins ilegale a lui Petrișin Vitalie cu Epure Elena;

- este inacceptabilă concluzia instanței de apel, precum că între Epure Elena și Petrișin Vitalie sunt prezente relații civile și acceptarea revendicării înaintate de către Petrișin Vitalie în lipsa căruiva dol sau viciu în condițiile în care se constată prezența faptei prejudiciabile (constrângerea), legătura de cauzalitate și urmările prejudiciabile inclusiv și semnul secundar al laturii obiective (amenințarea cu răspândirea informației ce ar cauza daune considerabile intereselor și drepturilor ocrotite de lege a persoanei).

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință avocații Berliba Viorel și Ungureanu Ivan în numele lui Petrișin Vitalie, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că soluția instanței de apel, este întemeiată și legală, iar recursul ordinar declarat de către procuror reprezintă o repetare textuală a apelului declarat de către acuzare, asupra căruia instanța de apel s-

a expus detaliat și argumentat.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În expunerea motivelor ce au stat la baza admiterii recursului ordinar declarat de către procuror, Colegiul penal lărgit pornește de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei, având în vedere că esența erorilor judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Prin alte cuvinte, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin. (1) pct. 8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea acestuia, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

Așadar, potrivit recursului declarat, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În esență, Colegiul penal lărgit reiterează că din conținutul recursului declarat de către acuzatorul de stat, se atestă dezacordul acestuia cu decizia instanței de apel prin care a fost menținută sentința primei instanțe, soluție potrivit căreia inculpatul Petrișin Vitalie a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 247 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii.

În acest context, instanța de recurs menționează că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. *Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.* Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Analizând motivele aduse de către partea acuzării atât în cererea de apel, dar și în cererea de recurs ordinar, Colegiul penal lărgit subliniază că în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu aprecierea probelor prezentate de către procuror în sensul condamnării inculpatului, atunci aceasta urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

În acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că instanța de apel, menținând sentința de achitare a primei instanțe, nu a efectuat o investigație eficientă în vederea clarificării tuturor împrejurărilor care au condiționat adoptarea sentinței de achitare a primei instanțe, or instanța de apel, în fundamentarea concluziilor sale, pripit a statuat că *”Chiar dacă s-a invocat de către acuzare că inculpatul a constrâns partea vătămată la încheierea tranzacției de împăcare din 17.07.2013, din conținutul tranzacției încheiate rezultă cert, că părțile au ajuns la înțelegerea de a soluționa pe cale amiabilă situația creată între ei, totodată părțile își manifestă acordul de voință liber nevițiat la încheierea tranzacției prin semnarea acesteia.*

Faptul că anterior și la momentul încheierii tranzacției între părți deja erau adresate din partea lui Petrișin Vitalie numeroase plângeri la diferite organe, printre care Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, ÎS „Poșta Moldovei”, cu

solicitarea luării măsurilor cu Epure Elena, precum și adresarea părții vătămate, până la încheierea tranzacției din 17.07.2013 organului de poliție, solicitând prin cererea depusă la 17.07.2013 atragerea la răspundere penală a lui Petrișin Vitalie, care o constrânge la încheierea tranzacției, prin amenințarea cu răspândirea informațiilor despre ea și firma sa și cere 3000 euro, ridică semne de întrebare cu privire la invocarea constrângerii părții vătămate la încheierea tranzacției numite, mai ales că partea vătămată a avut opțiunea de a nu încheia această tranzacție, pe care totuși a semnat-o.

Anume că rezultă din declarațiile părții vătămate că s-a adresat la poliție anterior încheierii tranzacției, ca să aibă dovada că este impusă să încheie tranzacția de împăcare, cu toate că ultima avea opțiunea să refuze încheierea tranzacției. (f.d.163, Vol. IV) ”.

Din cele reliefate, se constată că instanța de apel a apreciat unilateral materialele cauzei, neîntemeiat dând prioritate declarațiilor inculpatului Petrișin Vitalie și ignorându-le pe ale părții vătămate – Epure Elena, or, ultima, fiind interogată la diferite etape ale procesului penal, a indicat constant că ”*propunerea încheierii tranzacției a venit din partea lui Petrișin Vitalie și a fost încheiată sub influența ultimului, prin constrângere și amenințare de a răspîndi informații ce iar cauza daune considerabile intereselor sale legitime*” (f.d. 119-124, Vol. IV). Veridicitatea acestor declarații se confirmă, inclusiv, prin declarațiile martorului Epure Denis (f.d.67-69, Vol. III) care a menționat că ”*încheierea tranzacției de împăcare presupunea transmiterea sumei de 3000 euro cet. Petrișin Vtalie de către Epure Elena, ca urmare, Petrișin Vitalie se obliga să nu mai scrie plângeri împotriva cet. Epure Elena către diverse instituții de stat și să renunțe la plângerile scrise anterior, prin ce ultimei i-au fost cauzate daune considerabile*”.

Întru confirmarea caracterului autentic al declarațiilor părții vătămate Epure Elena se poziționează și stenograma la procesul-verbal de reproducere a înscrisurilor audio de pe compact disc pe data de 16.07.2013 (f.d.170, Vol. I) din care se conturează *amenințarea de către inculpatul Petrișin Vitalie cu răspîndirea informațiilor care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate, și anume, primul indică ”dar poate să se creeze situația mai rea, decât este, dacă eu merg mai departe, continuă toate treburile acestea și ele nu se termină. Sau le las și scriu cereri, asta e simplu*”.

Pentru a elucida aceste aspecte, Colegiul penal lărgit învederează că factorul primordial al încheierii unei tranzacții este acordul de voință al părților. Principiul libertății de voință în materie contractuală presupune libertatea de a încheia contracte, în sensul libertății condiționate de viața socială și de normele legale. Libertatea contractuală se exprimă, din punctul de vedere al formei, în regula consensualității convențiilor, conform căreia, pentru validitatea unei convenții, este suficient acordul de voință al părților, numai dacă ar fi vorba despre contracte reale sau solemne, iar executarea obligațiilor se face așa cum ele au fost asumate (*pacta sunt suveranda*). Voința manifestată de către partea contractantă trebuie să nu fie determinată de un viciu de consimțământ. Exprimarea voinței trebuie să fie urmare a propriei hotărâri, fără a fi în vreun fel influențată, fără a fi rezultatul unei constrângeri. Numai astfel,

voința încorporată în tranzacții este cu adevărat un proces psihic propriu, o capacitate a părții contractante de a-și propune scopuri și de a le contracta.

Din redarea acestor considerente raportate la materialele cauzei, se desprinde faptul că Epure Elena a intrat în raporturi contractuale cu Petrișin Vitalie în rezultatul unei constrângeri din partea ultimului, fiind condiționată de comportamentul ilicit al acestuia, manifestat prin amenințarea cu sesizarea unor organe de resort, iar pentru încetarea acestor acțiuni, solicita încheierea unei tranzacții de împăcare cu obținerea unui profit ilicit în sumă de 3000 euro, potrivit textului tranzacției de împăcare din 17 iulie 2013 (f.d. 36, Vol. I). Așadar, se atestă că inculpatul Petrișin Vitalie acțiunilor sale ilegale dorea să le acorde o formă legală prin încheierea tranzacției de împăcare, în urma căreia Epure Elena i-a transmis lui Petrișin Vitalie suma de 3000 euro, or, refuzul de a încheia această tranzacție a fost percepută de către partea vătămată ca o amenințare directă cu răspândirea informațiilor care ar cauza prejudicii activității sale profesionale, prin ce i s-a cauzat daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege a părții vătămate Epure Elena, în lipsa elementelor de șantaj.

Mai mult, faptul că constrângerea a fost însoțită de amenințare cu răspândirea informației se probează prin însăși tranzacția de împăcare din 17.07.2013 (f.d. 36, Vol. I), unde, la pct. 7 al acesteia se menționează că *"Petrișin Vitalie se obligă să renunțe la toate plîngerile depuse pînă la data semnării contractului în organele și instituțiile de stat"*. Astfel, se rezumă că odată cu acceptarea încheierii tranzacției de împăcare, Petrișin Vitalie se obligă să nu se adreseze cu cereri și plângeri împotriva cet. Epure Elena privind restabilirea drepturilor, intereselor și prejudiciilor cauzate, să renunțe la toate plîngerile deja depuse împotriva părții vătămate și să depună în acest sens cereri de renunțare, circumstanțe survenite în urma achitării de către Epure Elena a sumei de 3000 euro, sub pretext de restabilire a drepturilor și intereselor cauzate lui Petrișin Vitalie.

În asertiunea dată, Colegiul penal lărgit concluzionează că instanțele de fond eronat au constatat lipsa elementului secundar al laturii obiective manifestate prin *amenințarea cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei*, or, înseși partea vătămată, Epure Elena, în plângerea declarată la 17 iulie 2013 (f.d.10, Vol. I) a menționat că scopul sesizării organului de urmărire penală a constituit amenințarea lui Petrișin Vitalie de a răspândi informații în privința sa și a întreprinderii în care activează.

Relevant, în acest sens, Colegiul penal lărgit notează că *amenințarea cu răspândirea unor informații care ar cauza daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei*, presupune că victimei i se provoacă sentimentul de teamă că vor fi date publicității informațiile - veridice sau false – care ar duce atingerii cinstei, demnității sau reputației, altor drepturi sau interese ocrotite de lege ale victimei. Astfel, la caz, se constată că *plîngerile depuse de către Petrișin Vitalie în adresa instituțiilor de stat, au fost percepute de către Epure Elena drept o modalitate de a prejudicia activitatea sa profesională*.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal lărgit constată și faptul, că deși instanța de apel a descris în decizie următoarele probe: declarațiile inculpatului Petrișin Vitalie; declarațiile părții vătămate Elena Epure; declarațiile martorilor Denis Epure, Maxian Radu; plângerea depusă de Epure Elena din 17.07.2013; procesele-verbale de

ridicare din 17-18.07.2013 a tranzacțiilor de împăcare din 15.07.2013, 17.07.2013; tranzacția de împăcare din 15.07.2013 între Petrișin Vitalie și Epure Elena; certificatul de înregistrarea SRE "Maxilegno-Plus"; adeverința nr. AA 356337 privind fabricarea ștampilei pentru Epure Elena traducător; autorizația MJ RM nr.301 din 28.07.2011 eliberată cet. Epure Elena, precum că este autorizat în calitate de traducător pentru limba franceză, engleză; autorizația MJ RM nr.332 din 31.01.2012 eliberată lui Epure Elena, precum că este autorizat în calitate de traducător pentru limba rusă; tranzacția de împăcare din 17.07.2013 între Petrișin Vitalie și Epure Elena; plângerile depuse de Petrișin Vitalie adresate Ministrului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor al RM, ÎS „Poșta Moldovei”, CNA DGTN, Ministrului Justiției RM; cererile depuse de Petrișin Vitalie adresate Ministrului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor al RM, ÎS „Poșta Moldovei”, CNA DGTN, Ministrului Justiției RM; procesul-verbal privind marcarea bancnotelor din 17.07.2013; procesul-verbal privind controlul transiterii banilor din 17.07.2013 și ordonanța privind legalitatea măsurii speciale de investigații; ordonanța privind relevanța probelor pentru cauza penală din 18.07.2013; procesul-verbal de ridicare din 17.07.2013 a banilor de la Radu Maxian; procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.07.2013; ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală; cererea depusă de Epure Elena către OUP din 18.07.2013 privind returnarea banilor; procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013; contractul de locațiune din 18.04.2012; încheierea Judecătoriei Bălți din 18.07.2013 privind declararea ca legală efectuarea percheziției corporale; procesul-verbal de examinare a plângerilor din 18.07.2013; procesul-verbal de percheziție din 17.07.2013 a mijlocului de transport model Skoda și a oficiului; plângerea depusă de Petrișin Vitalie către Procuratura Anticorupție; procesul-verbal de examinare a obiectului din 19.07.2013; procesul-verbal de examinare a înregistrărilor video din 28.10.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.10.2013; procesul-verbal de vizionare a înregistrărilor de pe suport electronic din 02.10.2013; procesele-verbale de examinare a obiectelor din 02-03.10.2013; ordonanța de ridicare din 25.09.2013; procesul-verbal de examinare a obiectului din 25.09.2013; procesul-verbal de reproducere a înregistrării audio din 25.09.2013; stenograma la procesul-verbal de reproducere a înregistrărilor audio de pe compact disc din 15.07.2013; stenograma la procesul-verbal de reproducere a înregistrării audio de pe compact disc din 16.07.2013; scrisoarea nr.01/p-l83/13 din 11.07.2013 vice-ministrului MTIC RM Parfentiev D. adresată către SRL „Sintaxtrad”; scrisoarea nr.04/8091 din 02.09.2013 Vice-ministrului MJ RM Sîrbu S. adresată IP Bălți; procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 30.10.2013; procesul verbal de examinare a înregistrării video din 30.10.2013; procesul-verbal de corectare a erorilor materiale din 29.10.2013; procesul-verbal de confruntare din 24.07.2013 între bănuitul Petrișin Vitalie și partea vătămată Epure Elena; procesul-verbal de confruntare din 25.07.2013 între bănuitul Petrișin Vitalie și martorul Epure Denis; declarațiile martorului Petrișin Aglaia; declarațiile martorului Bețișor Ecaterina, totuși soluția adoptată de către instanța de apel nu rezultă din aprecierea acestor probe separat și în coroborare cu celelalte probe aduse în sprijinul învinuirii în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale. Or, omisiunea instanței de apel de a face o analiză a

probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor, urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

Potrivit rigorilor impuse de prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerentele ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

Colegiul penal lărgit, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de Cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă efectuat de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care aceasta o probează. Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art. 101 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că cercetarea judecătorească este un proces de stabilire a adevărului și constă în analiza complexă și multilaterală a probelor de către instanțe pentru a demonstra existența sau inexistența faptei reprobabile și dacă eventuala persoană inculpată a comis sau nu fapta infracțională care i se impută.

Instanțelor de judecată le revine sarcina de a aprecia probele în baza legii. Exigențele dreptului la un proces echitabil impun ca aprecierea probelor să nu fie arbitrară sau nerezonabilă în mod evident. În caz contrar, se încalcă articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*a se vedea De Tommaso v. Italia [MC]*, 23 februarie 2017, § 170, și *Hodžić v. Croația*, 4 aprilie 2019, § 58; *Makeyan și alții v. Armenia*, 5 decembrie 2019, § 47).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat că libera apreciere a probelor exclude posibilitatea conferirii unei puteri probante dinainte stabilite unei probe. Aprecierea fiecărei probe se face de instanța de judecată ca urmare a examinării conjugate a tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului. Libera apreciere a probelor nu presupune arbitrariu, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt prezentate de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii. Motivarea constă în faptul că la admiterea unor probe și la respingerea altora judecătorul este obligat să prezinte argumentele unei asemenea soluții (*a se vedea HCC nr. 18 din 22 mai 2017, § 68 și § 70*).

Așadar, potrivit art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punctul de vedere al coroborării lor. Respectarea acestor criterii permite instanțelor de judecată să tragă concluzii privind existența sau inexistența faptelor și implicit constatarea vinovăției sau a nevinovăției făptuitorului. Aprecierea probelor contrar criteriilor enunțate de lege ar putea crea o aparență falsă asupra unor fapte care trebuie dovedite și, totodată, ar putea conduce instanța la concluzii eronate asupra realității. În ipoteza în care instanța de fond și/sau instanța de apel ar comite erori care denaturează realitatea, numite în lege „erori grave de fapt”, corectarea lor, așa cum este stabilit în articolul 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, îi revine instanței de recurs.

Eroarea gravă de fapt vizează stabilirea eronată a faptelor și constă în confirmarea eronată a existenței sau inexistenței lor. În esență, stabilirea faptelor urmărește aflarea adevărului. Aceasta este posibil ca urmare a aprecierii probelor din perspectiva veridicității lor. Prin urmare, stabilirea faptelor se află într-o legătură indisolubilă cu aprecierea probelor.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 135-183, Vol. IV) atestă că instanța de apel, contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat, inclusiv, asupra motivului invocat în apelul declarat de către procuror (f.d. 213, Vol. III), descris și în pct. 2. al prezentei decizii, prin ce a ignorat examinarea unei chestiuni esențiale supuse atenției sale, și anume *”prima instanță, la adoptarea sentinței, în dispozitiv, dispune condamnarea sau achitarea persoanei și nicidecum că persoana urmează a fi achitată (conform textului sentinței), ceea ce denotă faptul adoptării unei hotărâri judecătorești neprevăzute de legea procesual-penală”*.

Din considerentele expuse, Colegiul constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

7. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de

apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 mai 2021, în cauza penală privindu-l pe **Petrișin Vitalie XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **31 martie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie